

Samenvatting thematafel 1 (hulp en ondersteuning)

Er is in twee rondes met veel betrokkenheid gesproken over hoe hulp en ondersteuning verleend kan worden aan de slachtoffers van (seksueel) geweld in de jeugdzorg. Dit gebeurde aan de hand van vijf sub-onderwerpen: lotgenotencontact, gespecialiseerde hulp, gesprekken met instanties, financiële tegemoetkoming, anders. Op alle onderwerpen werden veel, maar ook uiteenlopende ideeën naar voren gebracht. Enkele rode lijnen waren er ook te ontdekken. Ten aanzien van het lotgenotencontact is naar voren gebracht dat het kleinschalig zou moeten zijn, dat er samengewerkt kan worden tussen de lotgenotenorganisaties, dat het op meer plaatsen lotgenotenbijeenkomsten beschikbaar moeten zijn en dat de informatie over lotgenotenorganisaties goed vindbaar zou moeten zijn.

Over gespecialiseerde hulp was een belangrijke inbreng dat er veel meer trauma-deskundigheid moet komen. Deze hulp is vaak moeilijk te vinden, onvoldoende beschikbaar en als het beschikbaar is wordt het niet of te weinig vergoed (vanuit de basisverzekering). Ook zou alternatieve therapie vergoed moeten worden. Lotgenoten geven aan dat keuzevrijheid voor o.a. therapeuten belangrijk is. Men geeft aan dat hierin de rol van de verzekeraars nog te groot is.

Het onderwerp financiële tegemoetkoming maakte een grote hoeveelheid ideeën los, van vergoeding voor een cursus tot vergoeding van therapie tot de wens om volledig gecompenseerd te worden voor inkomensverlies. Daarbij werd de wens geuit dat het geen juridische procedure zou moeten zijn; de lotgenoten zouden op hun verhaal moeten worden geloofd.

Samenvatting thematafel 2 (blijvend vertellen)

Het thema van tafel 2 was 'Blijvend vertellen'. In een oefening werd er uitgedacht waarom, wat en hoe de verhalen van de ervaringsdeskundigen verteld kunnen blijven. Ook is er opgehaald voor wie we deze verhalen zouden willen vertellen en wie erbij betrokken zouden moeten zijn.

Samenvattend is te zeggen dat er meer dan genoeg redenen zijn om de verhalen te vertellen. De hoofdredenen daarvoor zijn: om wat er is gebeurd niet te vergeten, maar blijvend te herinneren, om ervan te leren en te gebruiken voor om nieuw geweld te voorkomen en een sterker bewustzijn te creëren. Dit past goed bij voor wie de ervaringsdeskundigen de verhalen willen vertellen: voor andere lotgenoten en ervaringsdeskundigen, voor mensen betrokken in de Jeugdzorg (bestuurders, medewerkers, studenten) en andere hulpverleners, en breder voor de maatschappij.

Er zijn daarnaast enorm veel manieren opgehaald hoe verhalen verteld kunnen worden (zie het schema hieronder ópgehaald in hoofdthema's), maar tegelijkertijd: de verhalen moeten centraal staan en de vorm moet voor iedereen toegankelijk zijn, ook als je een visuele, auditieve of andere beperking hebt. Wat er besproken moet worden zijn in eerste instantie de verhalen zelf: hoe heeft iemand het beleefd, en hoe voelde dat? Maar ook de feiten van de gebeurtenissen, de gevolgen op korte en lange termijn en het resultaat: wat willen we nu eigenlijk echt bereiken?

In ronde twee kwamen er meer aanvullingen op het schema, maar werd dit ook uitgebreid met wie wat zou kunnen doen. Naast de overheid, de branches en de (bestuurder van) individuele instellingen, gaven lotgenoten ook aan dat zij zelf actie kunnen ondernemen door zichzelf te organiseren. Dan is het mogelijk om zelf geld aan te vragen bij andere partijen dan de overheid (postcode loterij, stichting doen, MIND) of zendtijd te organiseren (Socutera).

Centraal is dat wat er gebeurt aan aandacht voor deze verhalen, dit zo veel mogelijk in gezamenlijkheid met bestuurders, medewerkers van instellingen. Timing voor de aandacht is ook belangrijk. Er kan een publiekscampagne opgezet worden om aandacht te geven aan de volgende stappen van het verdergaan met de aanbevelingen: bijvoorbeeld rond het kamerdebat waarin commissie de Winter wordt besproken.

Overlap was er ook met thematafel 3. Helemaal als het ging over hoe deze instrumenten ingezet kunnen worden om ervaringsverhalen te vertellen op specifieke plaatsen. Zo kan een documentaire gebruikt worden voor studenten MBO/HBO, medewerkers en bestuurder en zouden ervaringsdeskundigen er iets bij kunnen vertellen. Stukjes ervan zouden gebruikt kunnen worden op youtube, om ook bij een jong(er) publiek bewustzijn te creëren.

Tenslotte zijn er een aantal voorbeelden genoemd waar we inspiratie uit kunnen halen:

- COC – inspiratie voor van een andere manier van 'coming out' (<https://www.coc.nl/>)
- Stichting '40-45 (<https://www.st4045.nl/>)
- Sinai Centrum (<https://sinaicentrum.nl/>)
- Centrum '45 Veteranen (<https://www.centrum45.nl/nl/voor-wie/veteranen>)

Opgehaald in hoofdthema's

<i>Waarom</i>	<i>Wat</i>	<i>Hoe*</i>	<i>Wie</i>
Bewustzijn	Beleving (Wat iemand heeft meegemaakt en hoe dat voelt)	<u>Verhalen centraal</u>	Lotgenoten/ overlevers
Niet vergeten	De feiten	Documentaire	Doelgroepen
Verwerken	Gevolgen (kort en lang)	Boek	Hulpverleners
Leren om te verbeteren	Resultaat (Wat willen we bereiken?)	Films	Maatschappij
Openstellen		Podcast / audio	Daders
		Website	
		Muziek	
		Toneel	
		Poëzie	
		Lezingen ervaringsdeskundigen	

** Kies een manier die voor iedereen toegankelijk is.*

Samenvatting Thematafel 3 (ervaringsdeskundigheid)

Ronde 1:

Het gesprek gaat veel over ervaren tekortkomingen in de jeugdhulpverlening, onderverdeeld in 3 thema's; bewustzijn, signaleren en ervaringsdeskundigheid. Binnen de jeugdhulpverlening werken veel mensen die zelf op verschillende vlakken ervaringsdeskundige zijn.

Bewustzijn: Er is gesproken over de cultuur onder professionals, het bespreekbaar maken van geweld in de jeugdhulpverlening en het spreken van de juiste personen op het juiste moment. Ook het bewust zijn van dingen die je mogelijk gemist hebt als professional horen hierbij.

Signaleren: Er is gesproken over het luisteren naar een kind. Waarom vertoont een kind juist dat gedrag? Het is volgens aanwezigen belangrijk kinderen bewust te maken van wat 'normaal' is; geweld is dat niet. Kinderen serieus nemen en naar ze luisteren gebeurt volgens de aanwezigen te vaak niet.

Ervaringsdeskundigheid: Er is gesproken over hoe ervaringsdeskundigheid ingezet kan worden om het thema geweld bespreekbaar te maken en aan te pakken. De aanwezigen hebben hier verschillende ideeën voor en over.

Ongeacht of je ervaringsdeskundige bent of niet; luisteren en liefde tonen voor kinderen is volgens aanwezigen het meest belangrijke en betekenisvolle dat je kunt doen.

Ronde 2:

Er is geen nieuwe inventarisatie op onderwerpen gedaan. Zaken die aan bod kwamen;

- Professionals zouden eens wat vaker steekproefsgewijs door dossiers moeten gaan om te kijken of er wel echt aan de hulpvraag wordt voldaan en of dingen die kinderen zeggen wel worden opgeschreven, of dat (pleeg)ouders/jeugdzorg dingen uit dossiers laat halen
- Communicatie tussen betrokkenen kan volgens aanwezigen worden verbeterd, bijvoorbeeld tussen leraren, pleegouders en pleegkinderen. Ook communicatie tussen jeugdzorg en belangenorganisaties moet volgens hen worden verbeterd, die lijnen ontbreken vaak.
- Er is gesproken over hoe het contact tussen ouders en instelling verbeterd zou kunnen worden; is er genoeg en kwalitatief goed contact? Eén telefoontje per week is volgens de aanwezigen een voorbeeld hoe het niet zou moeten.
- Een idee dat geopperd werd is het aanstellen van vertrouwenspersonen uit de oorspronkelijke omgeving. Zodat kinderen toch binding blijven houden met de omgeving waar ze uit worden weggehaald.
- Jongeren in een kwetsbare positie verdienen hulp, maar komen in een situatie waarin veiligheid niet altijd gegarandeerd kan worden. Medewerkers moeten ook met die onveiligheid overweg kunnen; waar kunnen zij terecht?
- Tijdens een intake zou meer rekening moeten worden gehouden met het feit dat het hoofd van een kind op dat moment waarschijnlijk niet staat naar het invullen van allerlei vragenlijsten
- Het besef dat je als kind kunt worden geremd in je ontwikkeling wanneer je regelmatig wordt overgeplaatst naar andere instellingen zou moeten worden vergroot.
- De rechten van dove en blinde kinderen (en volwassenen) worden volgens aanwezigen ernstig geschonden; zij ervaren dat hun diagnose tegen hen wordt gebruikt en dat maatwerk nog te vaak ontbreekt.

Daarnaast aan het einde nog een ronde, waarbij de volgende punten werden ingebracht;

- Toezicht en controle op kinderen in de jeugdzorg aanscherpen
- Pleegouders en jeugdzorg niet in staat brengen om dingen uit een dossier weg te halen
- Aanbevelingen doen werkt onvoldoende; actie en mandaat is nodig.
- Over vertrouwenspersonen en onafhankelijkheid; als een vertrouwenspersoon wordt betaald door een instelling leeft het gevoel dat deze twee maar moeilijk samengaan

- Over dossierkennis; als professionals dossiers niet lezen kun je niet ingrijpen/handelen op de punten waar dat nodig is.
- Minderjarige kinderen éérder horen, deze leeftijd ligt nu op 12 maar kan volgens aanwezigen best naar beneden. Kinderen moeten op elk moment de waarheid kunnen vertellen.
- Aandacht voor preventie
- Wie gelooft het kind? Luister naar het kind, als we dat doen is er een hoop gewonnen.